

Társadalom és életformák

Megnevezés	hatalom, politikai szerep rétegződés, tevékenység, tulajdon	Kiváltság, jogi helyzet, rangjának jelei	Életmód, egyéb
király	legfőbb hatalom (elvileg – gyakorlatilag meg kell érte küzdenie) számolnia kell a bárókkal Szent Korona-tan	politikai központ fényűző palota	királyi paloták kultúra, műveltség központja is civilizációs vívmányok a reneszánsz
bárók	nagybirtok, országos tisztségek, katonáskodás, bandérium, zászlósurak királyi tanács tagjai	Szent Korona tagjainak nevezik magukat Bárók: „nagyságos” megszólítás Köznemesek: „vitézlő” cím	vár, palota, lehetőség az udvar életének megismerésére, nyugatias öltözködés
köznemesek	középbirtokos a megye hangadói országgyűlés – királyválasztás		udvarház
egyházi társadalom	főpapok (érek, káptalanok tagjai – kanonokok, esperesek) alsópapság - lelkesi munka szerzetesek	főpapok: bandérium, zászlósurak, királyi tanács	változatos
jobbágyság	-	földesúr bíraskodik felette kilenced, robot, ajándékok szolgáltatásokkal tartozik – védelem szokásjog szabályozza kapcsolatait	földesúri birtokon él
városi társadalom	városalapítók – patrícusok céhes kézművesek iparoslegények városi közélet, szenátus rész vesznek az országgyűlésen a 15. sz. közepétől	viszonylag gyenge Fal szabad királyi városok - saját jogszabályok, falépítés, plébánosválasztás bányavárosok - Kőrmöcbánya, Selmecebánya, Besztercebánya – Garam-menti bányavárosok szövetsége mezővárosok (Oppidum) - egy összegben adózás - bíraskodás, önkormányzat	városi épületek vásárok, piacok szerepe céhes keretek